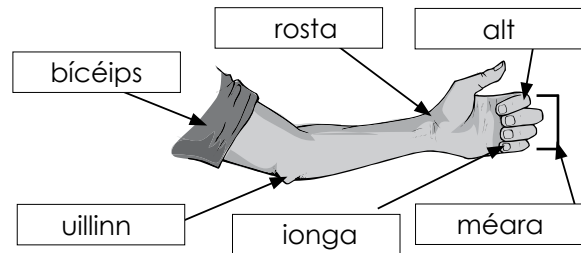

Freagraí

Aonad 1 Mé féin

1. (a) uillinn
- (b) méara
- (c) ar thaitin
- (d) ionga
- (e) corp
- (f) ar athraigh
- (g) ar oscail
- (h) rosta

2.

3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

f	a	n	a	r	s	t	l	p	r	a	b
a	r	a	t	h	r	a	i	g	h	r	í
s	t	d	a	r	f	ó	o	l	r	d	c
c	h	i	c	o	r	p	n	p	a	h	é
f	a	d	d	s	g	r	g	c	s	a	i
n	i	ú	a	t	m	e	a	r	m	t	p
l	t	m	é	a	r	a	d	d	h	h	s
u	i	l	l	i	n	n	h	l	g	a	r
m	n	d	p	h	n	í	g	d	ú	i	t
a	r	t	h	e	a	s	t	a	i	g	h
l	t	é	e	g	f	á	g	s	h	h	i
t	e	a	r	o	s	c	a	i	l	b	t

5. (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
- (b) Breathnadóireacht an mhúinteora

Briathar	Foirm cheisteach
oscail	Ar oscail
athraigh	Ar athraigh
teastaigh	Ar theastaigh
taitin	Ar thaitin
dathaigh	Ar dhathaigh

6. (a) "Ar dhathaigh tú isteach an pictiúr?" arsa an múinteoir.
- (b) "Ar athraigh Seán a chuid éadaí don scoil?" arsa Mamaí.
- (c) "Ar oscail Máire a bronntanas go fóill?"
- (d) "Ar thaitin an bronntanas le Máire?"

7. rosta   méara   ionga
Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 2 Sa bhaile

1. (a) inneall níocháin
 (b) sconna
 (c) cuisneoir
 (d) miasniteoir

2.

t	h	e	a	s	t	a	i	g	h	h
d'	o	s	c	a	i	l	t	d	r	c
a	m	c	á	s	f	l	ó	o	o	u
t	n	o	r	g	e	c	t	i	p	i
h	d	n	i	a	r	t	a	r	n	s
r	h	n	í	o	i	f	r	t	b	n
a	a	a	g	t	a	c	r	e	o	e
i	t	í	h	h	l	t	a	a	p	o
g	h	m	e	r	a	s	i	l	n	i
h	a	e	l	á	g	t	c	h	u	r
m	i	a	s	n	i	t	e	o	i	r
f	g	n	s	a	í	r	á	n	t	t
t	h	a	i	t	i	n	n	í	h	h

3.

Ceist	Freagra ✓
Ar thaitin	Thaitin
Ar athraigh	D'athraigh
Ar theastaigh	Theastaigh
Ar oscail	D'oscail
Ar dhathaigh	Dhathaigh

Ceist : Breathnadóireacht an mhúinteora
 Freagra : Breathnadóireacht an mhúinteora

4. (a) Ar dhathaigh..?
 (b) Ar thaitin..?
 (c) Ar athraigh..?
 (d) Ar oscail..?
5. sconna
 doirteal
 miasniteoir
 gaothrán

Freagraí

Aonad 3 Cluiche ceannais

- (a) Páirc an Chrócaigh
(b) Níor theastaigh
(c) imreoirí

- (a) an corn
(b) lucht leanúna
(c) Páirc an Chrócaigh
(d) iománaíocht
-

- (a) níor oscail
(b) lucht leanúna
(c) imreoirí

4.

5.

Ceist	Freagra ✓	Freagra X
Ar thaitin	Thaitin	Níor thaitin
Ar athraigh	D'athraigh	Níor athraigh
Ar theastaigh	Theastaigh	Níor theastaigh
Ar oscail	Oscail	Níor oscail
Ar dhathaigh	Dhathaigh	Níor dhathaigh

- (a) Thaitin
(b) Níor oscail
(c) D'athraigh

Freagraí

Aonad 4 Bia

1. (a) glantach
(b) babhla
(c) béile
(d) mias
(e) sceanra
2. (a) gloine
(b) sceanra
(c) ólta
3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

5.

Aidiacht	Briathar
glanta	glan
ólta	ól
curtha	cuir
dúnta	dún
tógtha	tóg

6. (a) pláta
(b) anraith
(c) leaba
(d) leabhar
7. (a) dúnta
(b) glanta
(c) ólta
(d) curtha
(e) tógtha
8. (a) mias
(b) ólta
(c) tógtha

Freagraí

Aonad 5 Scoil

1. Breathnadóireacht an mhúinteora
2. Breathnadóireacht an mhúinteora

3.

matamaitic	tíreolaíocht	léamh	Gaeilge	ealaín

4.

g	h	í	r	t	e	a	b	h	l	p	t
c	é	á	b	h	a	r	m	l	e	f	í
ó	d	a	ú	o	t	r	n	c	a	d	r
c	a	i	t	e	c	p	i	m	b	r	e
l	a	t	l	a	s	a	s	b	h	i	o
é	n	í	t	u	l	o	t	m	a	t	l
i	f	r	í	o	m	h	a	i	r	e	a
m	g	e	h	c	s	í	i	t	l	d	í
t	f	o	c	l	ó	i	r	c	a	a	o
e	e	l	í	r	c	b	s	c	n	p	c
h	b	a	i	n	t	e	t	ú	n	p	h
f	d	i	a	r	b	r	i	s	t	e	t

5.

Aidiacht	Briathar
briste	bris
léimte	léim
caite	caith
rite	rith
bainte	bain

6. (a) tíreol   ●   ●   ●
 (b) leabhar   ●   ●   ●
 (c) ríomh   ●   ●   ●
- ●   ●
 ●   ●   ●
 ●   ●   ●

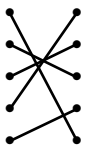
7. (a) caite
 (b) rite
 (c) briste
 (d) bainte

8. (a) tíreolaíocht
 (b) ríomhaire
 (c) rite

Freagraí

Aonad 7 Teilifís

1. (a) stiúr   reoir
 (b) scríbh   iúintí
 (c) creid   neoir
 (d) láith   teoir
 (e) ais   thóir
-

2. (a) scríbhneoir
 (b) carachtar
 (c) aisteoir

3. (a) scríbhneoir   (e) carachtar
 (b) aisteoireacht   (f) troid
 (c) snámh   (g) láithreoir
 (d) creidiúintí   (h) aisteoir

4.

s	s	c	r	a	t	ú	p	r	ó	a	a
s	c	l	á	i	t	h	r	e	o	i	r
t	r	l	o	s	m	c	n	h	d	s	c
i	í	r	s	t	h	r	o	i	d	t	a
ú	b	s	h	e	i	n	n	f	é	e	r
r	h	e	t	o	o	t	á	d	g	o	a
t	n	a	g	i	á	l	g	c	h	i	c
h	e	b	s	r	d	h	p	í	u	r	h
ó	o	b	h	a	i	n	r	e	i	e	t
i	i	a	c	t	l	í	n	a	s	a	a
r	r	c	h	a	i	l	l	l	p	c	r
d	r	t	h	g	s	h	n	á	m	h	a
é	c	r	e	i	d	i	ú	i	n	t	í

5.

Ceist	Freagra
Ar chaill	Chaill
Ar throid	Throid
Ar shnámh	Shnámh
Ar bhain	Bhain
Ar sheinn	Sheinn

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
 Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

6. (a) Ar chaill..?
 (b) Ar bhain..?
 (c) Ar shnámh..?

7. carachtar
 creidiúintí
 láithreoir
 scríbhneoir
 sheinn

Freagraí

Aonad 9 Dul siar

1. (a) ríomhaire
(b) sconna
(c) duartan
(d) gloine
(e) Níor thaitin
(f) méara

2. briste - bris
léimte - léim
dúnta - dún
rite - rith
ólta - ól
glanta - glan
bainte - bain

3.

4.

An cheist	Freagra ✓	Freagra ✗
Ar thaitin?	Thaitin	Níor thaitin
Ar dhathaigh?	Dhathaigh	Níor dhathaigh
Ar theastaigh?	Theastaigh	Níor theastaigh
Ar oscail?	D'oscail	Níor oscail
Ar athraigh?	D'athraigh	Níor athraigh
Ar chaill?	Chaill	Níor chaill
Ar throid?	Throid	Níor throid
Ar shnámh?	Shnámh	Níor shnámh
Ar sheinn?	Sheinn	Níor sheinn
Ar bhain?	Bhain	Níor bhain

5. (a) halla   (b) culaith spóirt   (c) aimsir   (d) gloine

Freagraí

Aonad 10 Ainmhithe fiáine

- (a) ceannaithe
(b) tíogar
(c) sioráf
(d) nathair
(e) athraithe
(f) ceangailte

- (a) sioráf
(b) eilifint
(c) cangarú

3.

4.

Aidiacht	Briathar
éirithe	éirigh
ceangailte	ceangail
ceannaithe	ceannaigh
dúisithe	dúisigh
athraithe	athraigh

- (a) thóg
(b) d'ól
(c) d'fhág
(d) ghlan
(e) dhún
(f) d'fhan
(g) rith
- (a) "Tá mé éirithe," arsa Mícheál.
(b) "Tá an tseacláid ceannaithe agam," arsa Daidí.
(c) "Tá sé ceangailte agam," arsa Liam.
(d) "Tá mé dúisithe," arsa Córa.
(e) "Tá siad athraithe agam," arsa Mairtín.

Freagraí

Aonad 11 Caitheamh aimsire

1. (a) scór   scór
 (b) i   son
 (c) comh   gcoinne
 (d) ar   deireanach
 (e) ráí   saí
 (f) ion   the
 (g) beir   te

2. (a) cúinneach
 (b) sacar
 (c) cloiste

3. cúinneach
 déanta
 ionsaí
 ite
 ráite
 sacar

4.

						d	é	a	n	t	a
c	ú	i	n	n	e	a	c	h			
					i						
					r	á	i	t	e		
		b	e	i	r	t	h	e			
			a	r	s	o	n				
					n						
					a						
		i	g	c	o	i	n	n	e		
c	o	m	h	s	c	ó	r				

5.

Aidiacht	Briathar
ite	ith
beirthe	beir
cloiste	clois
déanta	déan
ráite	abair

- (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
 (b) Breathnadóireacht an mhúinteora

6. (a) ite
 (b) déanta

7. (a) ite
 (b) ionsaí
 (c) i gcoinne

8. Breathnadóireacht an mhúinteora

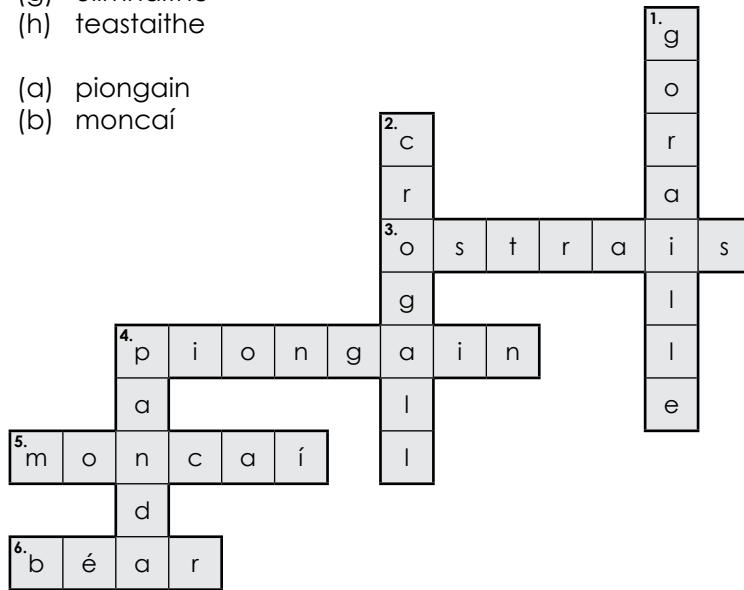
Freagraí

Aonad 12 Ainmhithe fiáine

1. (a) goraille
(b) ostrais
(c) athraithe
(d) panda
(e) moncaí
(f) crogall
(g) ullmhaithe
(h) teastaithe

2. (a) piongain
(b) moncaí

3.

4.

Aidiacht	Briathar
ullmhaithe	ullmhaigh
oscailte	oscail
daite	dathaigh
athraithe	athraigh
teastaithe	teastaigh

5.

béar
cangarú
crogall
eilifint
goraille
leon
moncaí

nathair
ostrais
panda
piongain
séabra
sioráf
tíogar

6. (a) Tá an doras oscailte.
(b) Tá sé athraithe.
(c) Tá sé ullmhaithe.
(d) Tá sé daite.

7. (a) tíogar
(b) séabra
(c) dún

Freagraí

Aonad 13 Siopadóireacht

1. (a) aisíoc
(b) níos saoire
2. (a) cos   am
(b) saor   tasach
(c) chug   íoc
(d) ais   in aisce
-

3. sladmhargadh
saor in aisce
malartú
costasach
níos saoire
níos costasáí

4.

		a	i	s	í	o	c					
s	a	o	r	i	n	a	i	s	c	e		
				o								
				p								
c	o	s	t	a	s	a	c	h				
				d								
				ó								
				i								
m	a	l	a	r	t	ú						
				e								
n	í	o	s	s	a	o	i	r	e			
	n	í	o	s	c	o	s	t	a	s	a	í
s	l	a	d	m	h	a	r	g	a	d	h	
				t								

5. (a) chugam
(b) chugat
(c) chuige
(d) chuici
6. (a) bhris
(b) chuir
(c) bhuail
(d) d'éist
(e) rith
7. (a) chuige
(b) chugam
(c) chugat
(d) chuici
8. Breathnadóireacht an mhúinteora
9. (a) aisíoc
(b) chugam
(c) chuige

Freagraí

Aonad 14 An chathair

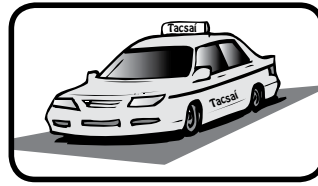
1.

sráid

cathair

tacsáí

2. (a) Doire (e) Corcaigh
 (b) Béal Feirste (f) Luimneach
 (c) Baile Átha Cliath (g) Gaillimh
 (d) Port Láirge

3.

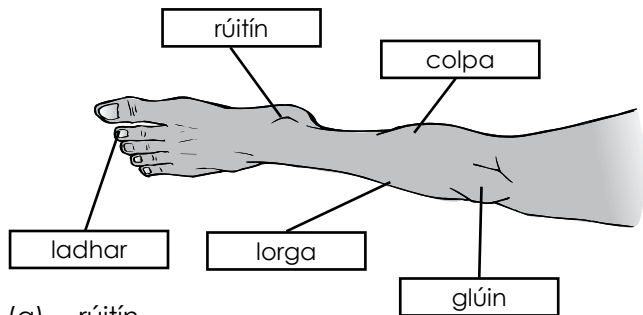
s	á	r	t	e	c	m	c	h	u	r	u	c
d	c	h	u	g	a	i	n	n	f	o	p	o
s	h	s	é	i	t	p	l	r	f	i	g	s
h	u	r	d	h	h	n	u	c	n	m	h	á
l	g	á	s	t	a	c	s	a	í	h	o	n
á	a	i	á	r	i	h	r	e	u	d	d	l
n	i	d	ú	a	r	u	b	c	s	h	f	i
a	b	f	h	e	a	c	h	u	r	a	b	t
b	h	l	o	i	t	u	á	s	c	l	m	h
u	d	f	g	n	h	t	e	á	s	c	í	e
s	o	i	l	s	e	t	r	á	c	h	t	a
s	r	f	r	o	m	h	a	m	p	o	u	s

4. (a) chugam (e) chugainn
 (b) chugat (f) chugaibh
 (c) chuige (g) chucu
 (d) chuici
5. (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
 (b) Breathnadóireacht an mhúinteora
6. (a) cheannaigh
 (b) thosaigh
 (c) ghortaigh
 (d) d'ullmhaigh
 (e) rothaigh
7. chucu
 cosán
 tacsáí
 traein
8. (a) cosán
 (b) lána bus
 (c) cathair
 (d) soilse tráchtta

Freagraí

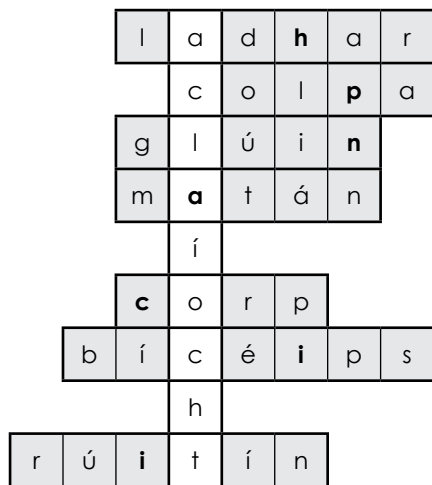
Aonad 15 Mé féin

1.

2. (a) rúitín
(b) aclaíocht
(c) glúin

3.

4. (a) romham (b) romhat
(c) roimhe (d) roimpi
(e) romhainn (f) romhaibh
(g) rompu
5. (a) romham
(b) roimpi
(c) romhat
(d) romhainn
6. colpa
lorga
ladhar
glúin
rúitín
matán
aclaíocht
roimhe
roimpi
romhainn
romhaibh
rompu
bíceips
uillinn
rosta
méara
ionga
7. Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 16 An chathair

- (a) trasrian coisithe
(b) ar tháinig
(c) iarsmalann
(d) ar ith
(e) amharclann
(f) ar chuala
(a) ionad	●	—	●	ilstóras
(b) stáisiún	●	—	●	coisithe
(c) foirgnimh	●	—	●	siopadóireachta
(d) trasrian	●	—	●	traenach
- (a) Tá Amharclann na Cathrach romhainn.
(b) Tá a lán siopaí san ionad siopadóireachta i lár na cathrach.

4.

1.	a	m	h	a	r	c	l	a	n	n	
2.	t	r	a	e	n	a	c	h			
				c							
3.	c	a	t	h	r	a	c	h			
4.	t	r	a	s	r	i	a	n			
				t							
				h							
5.	i	a	r	s	m	a	l	a	n	n	
					6.	i	o	n	a	d	
7.	f	o	i	r	g	n	i	m	h		

5.

Briathar	Ceist
ith	Ar ith
tar	Ar tháinig
déan	An ndearna
tabhair	Ar thug
clois	Ar chuala

Ceist : Breathnadóireacht an mhúinteora
 Freagra : Breathnadóireacht an mhúinteora

- (a) amharclann (b) cosán (c) rompu (d) stáisiún traenach (e) tacsáí (f) traein
- (a) iarsmalann
(b) soilse tráchta
(c) trasrian coisithe

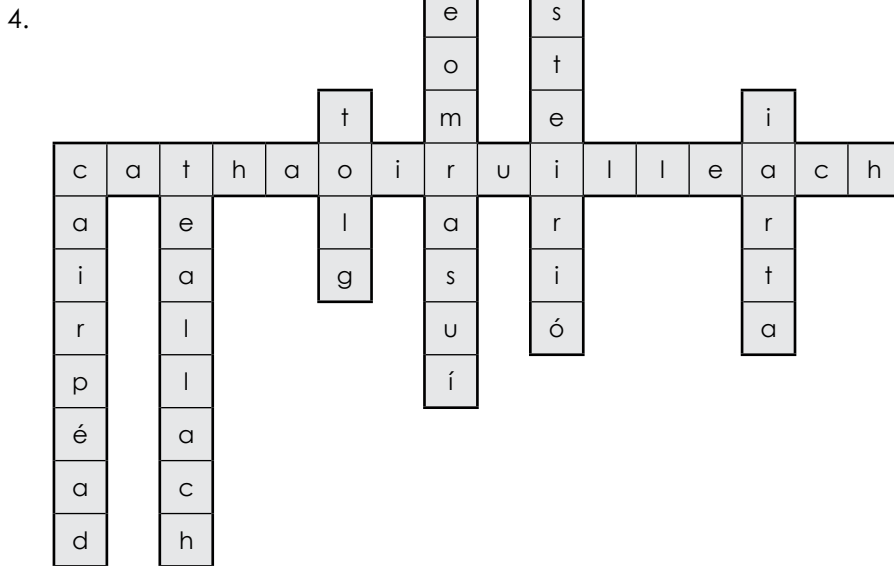
Freagraí

Aonad 17 Sa bhaile

2. (a) cathaoir — thine
 (b) sciath — suí
 (c) seomra — uilleach

3. (a) iarta
 (b) steirió

5.

Ceist	Freagra ✓
An ndearna	Rinne
Ar thug	Thug
Ar chuala	Chuala
Ar ith	D'ith
Ar tháinig	Tháinig

Ceist : Breathnadóireacht an mhúinteora
 Freagra : Breathnadóireacht an mhúinteora

6. (a) Rith
 (b) Scríobh mé cárta.
 (c) Bhí mé tuirseach.
7. (a) cairpéad
 (b) tolg

Freagraí

Aonad 18 Dul siar

1. (a) comh scór
(b) romhat
(c) moncaí
(d) ceangailte
2. (a) rúitín
(b) cathaoir uilleach
(c) moncaí
(d) eilifint

3.

c	s	r	á	i	d	f	e	o	l	a	i	n
c	e	a	n	g	a	i	l	t	e	r	i	s
c	a	t	h	a	o	i	r	u	l	ú	s	a
d	g	n	l	e	o	m	h	i	e	i	g	o
c	h	p	l	m	o	a	b	l	i	t	e	r
o	c	h	u	g	a	t	c	l	l	í	l	i
m	e	i	t	l	f	d	r	e	i	n	b	n
h	m	o	n	c	a	í	o	a	f	u	o	a
s	f	g	n	m	ú	o	m	c	i	f	i	i
c	ó	d	t	n	g	í	h	h	n	f	t	s
ó	m	l	c	i	s	a	a	n	t	a	e	c
r	o	s	c	a	i	l	t	e	í	t	l	e

4.

Aidiacht	Briathar
ite	ith
ceangailte	ceangail
ceannaithe	ceannaigh
dúisithe	dúisigh
athraithe	athraigh

5. (a) thóg
(b) d'ól
(c) d'fhág
(d) ghlan
(e) dhún
(f) d'fhan
(g) d'ith
(h) chaith
6. (a) "Tá mé dúisithe," arsa Ciara.
(b) "Tá sé oscailte agam," arsa Pól.
(c) "Tá mo bhróg ceangailte agam," arsa Mairtín.
(d) "Tá cóipleabhar nua ceannaithe agam," arsa Séamus.
(e) "Tá ár lóin ite againn," arsa an rang.

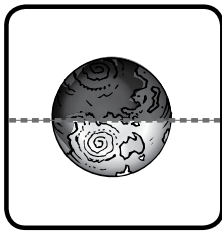
Freagraí

Aonad 19 An domhan

1.

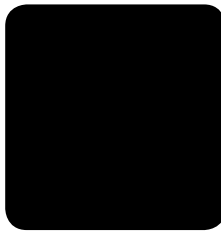
an ghealach

meánchiorcal

an domhan

cianspás

2. (a) an domhan (c) an talamh
 (b) an fharraige (d) an ghealach

3.

m	e	á	n	c	h	i	o	r	c	a	l	o	a
a	a	b	í	t	b	d	f	h	l	n	c	d	n
n	a	r	o	s	n	í	o	r	i	t	h	n	f
g	n	o	r	u	a	c	e	g	i	a	m	o	h
h	d	n	t	í	o	r	t	h	a	l	r	s	a
e	o	m	h	l	o	l	s	h	i	a	f	e	r
a	m	l	á	c	g	t	f	ú	a	m	c	o	r
l	h	i	i	á	t	h	t	o	m	h	e	l	a
a	a	h	n	ó	s	f	é	a	r	t	u	o	i
c	n	g	i	n	m	i	l	t	e	d	b	c	g
h	e	f	g	n	í	d	h	e	a	r	n	a	e
n	í	o	r	c	h	u	a	l	a	i	n	l	t
t	e	h	o	r	d	n	í	o	r	t	h	u	g

4.

Ceist	Freagra ✓	Freagra ✗
An ndearna	Rinne	Ní dhearna
Ar thug	Thug	Níor thug
Ar chuala	Chuala	Níor chuala
Ar ith	D'ith	Níor ith
Ar tháinig	Tháinig	Níor tháinig

5. Breathnadóireacht an mhúinteora

6. (a) glanann (b) tógann (c) dúnann (d) ólann (e) fágann
7. (a) domhan (b) farraige (c) gealach (d) meánchiorcal (e) sféar (f) talamh

8. (a) an talamh (b) sféar (c) an ghealach

Freagraí

Aonad 20 Bia

1. (a) seacláid
(b) ceapaire
(c) criospaí
2. (a) Is rud maith é an cothú cothrom.
(b) Ní rud maith é an droch-chothú.
3. (a) ceapaire
(b) droch-chothú
(c) seacláid
(d) brioscaí
(e) cothú cothrom
(f) an ndearna

4. Breathnadóireacht an mhúinteora

5.

6.

Briathar	Foirm cheisteach
téigh	An ndeachaigh
faigh	An bhfuair
deir	An ndúirt
feic	An bhfaca
bí	An raibh

7.

Bia	Deoch
arán	bainne
milseán	líomanáid
ceapaire	uisce
brioscaí	tae
torthaí	

- (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
- (b) Breathnadóireacht an mhúinteora

8. (a) briseann
(b) cuireann
(c) buaileann
(d) éisteann
(e) ritheann
(f) itheann
(g) dúnann

Freagraí

Aonad 21 An domhan

- 1. (a) pláinéad
(b) réalta, nó réaltra
(c) chonaic
(d) fuair
(e) chonaic
(f) chuaigh
- 3. (a) bréagach
(b) bréagach
(c) fíor
(d) bréagach
(e) fíor

- 2. Breathnadóireacht an mhúinteora
- 4.

5.

Briathar	Freagra ✓
An ndúirt	Dúirt
An raibh	Bhí
An bhfuair	Fuair
An bhfaca	Chonaic
An ndeachaigh	Chuaigh

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

- 6. (a) déan — chonaic
(b) abair — chuaigh
(c) feic — rinne
(d) bí — chuaigh
(e) faigh — dúirt
(f) clois — bhí
(g) téigh — fuair
- 7. (a) ceannaíonn
(b) tosaíonn
(c) gortaíonn
(d) ullmhaíonn
(e) rothaíonn
(f) beannaíonn
(g) bailíonn

Freagraí

Aonad 22 Scoil

- (a) Déanann an rang scrúdú litrithe gach Aoine.
(b) Tá mé ag foghlaim na focail nua.
(c) Scríobh mé an obair bhaile i mo théacsleabhar.
- (a) ciúnas (b) ní fhaca (c) oideachas (d) scrúdú

3.

t	é	a	c	s	l	e	a	b	h	a	r	h
h	r	i	a	h	a	c	h	a	h	t	b	o
ú	f	s	g	d	r	h	o	p	l	n	m	i
d	c	u	f	n	í	d	ú	i	r	t	n	d
e	p	t	o	f	í	p	a	c	s	t	í	e
a	d	í	g	c	i	ú	n	a	s	r	f	a
n	í	b	h	f	u	a	i	r	i	g	h	c
d	g	h	l	i	t	r	i	ú	l	b	a	h
n	í	r	a	i	b	h	d	c	m	l	c	a
o	b	a	i	r	b	h	a	i	l	e	a	s
a	f	ó	m	u	s	c	r	ú	d	ú	b	t
n	í	d	h	e	a	c	h	a	i	g	h	b

4.

Ceist	Freagra ✓	Freagra X
An bhfaca	Chonaic	Ní fhaca
An ndeachaigh	Chuaigh	Ní dheachaigh
An raibh	Bhí	Ní raibh
An bhfuair	Fuair	Ní bhfuair
An ndúirt	Dúirt	Ní dúirt

- (a) bailíonn
(b) éiríonn
(c) dúisíonn
(d) cuidíonn
(e) cóiríonn

(a) Breathnadóireacht an mhúinteora
(b) Breathnadóireacht an mhúinteora

- ciúnas
oideachas
ríomhaire
scrúdú
stair

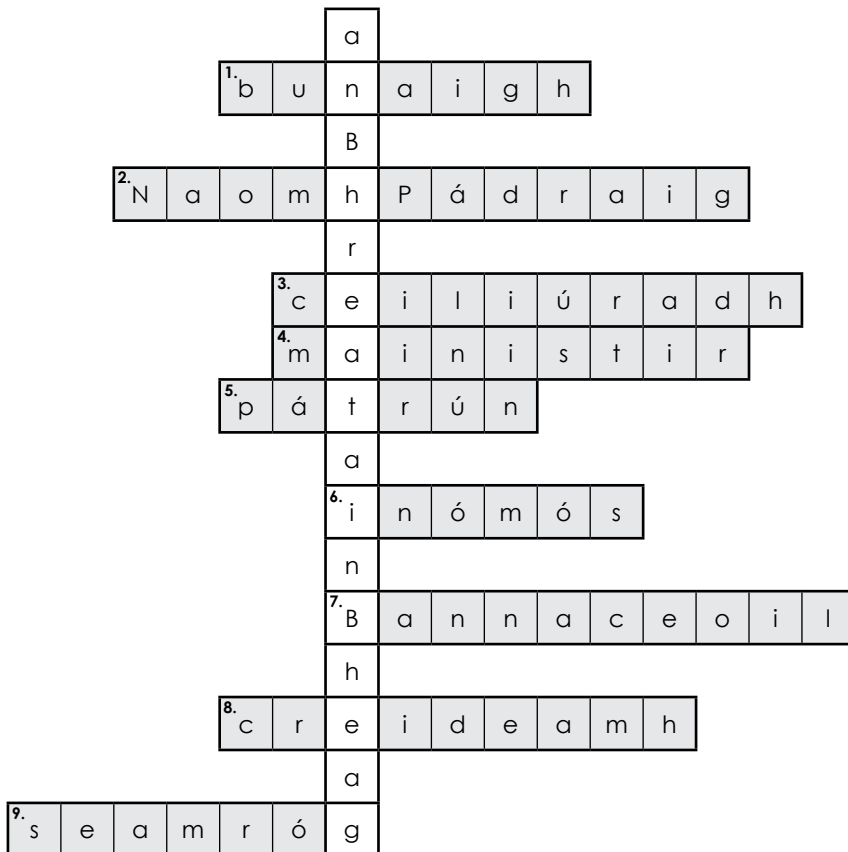
Freagraí

Aonad 23 Lá Fhéile Pádraig

1. (a) Bhreatain Bheag
(b) creideamh
(c) Bhunaigh
(d) pátrún / in ómós
(e) mhainistir

2. (a) mainistir   (b) ceiliúradh

3.

4.

Briathar	Foirm cheisteach
ith	Ar ith
déan	An ndearna
tar	At tháinig
clois	Ar chuala
tabhair	Ar thug

- (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
- (b) Breathnadóireacht an mhúinteora

5. (a) Ólaim uisce ón ngloine.
(b) Fágaim an teach ag a naoi a chlog.
(c) Glanaim an chistin ar an Satharn
6. (a) ceiliúradh
(b) mainistir
(c) creideamh

Freagraí

Aonad 24 Faoin Uisce

1. (a) siorc
(b) grinneall na farraige
(c) feamainn
2. aigéan, deilf, siorc, rón mór, tugann, tagann
3. (a) aigéan
(b) cloiseann
(c) feamainn
(d) grinneall na farraige

4.

5.

Ceist	Freagra ✓
An itheann	Itheann
An ndéanann	Déanann
An gcloiseann	Cloiseann
An dtagann	Tagann
An dtugann	Tugann

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

6. (a) Éisteann Eoghan leis an nuacht ar an raidió.
(b) Cuirim na leabhair ar an tseif.
(c) Ritheann Siún abhaile tar éis na scoile.
7. deilf
siorc
aigéan
feamainn

Freagraí

Aonad 25 Teilifís

1. Breathnadóireacht an mhúinteora

2. (a) scannán — dhéanann
 (b) ní — scéal
 (c) scannán — chloiseann
 (d) sí — aicsin
 (e) ní — eolaíochta
 (f) ficsean — grinn

3. síscéal
 ní dhéanann
 scannán grinn
 scannán aicsin
 ní chloiseann
 ficsean eolaíochta

4.

5.

Ceist	Freagra X
An itheann	Ní itheann
An ndéanann	Ní dhéanann
An gcloiseann	Ní chloiseann
An dtagann	Ní thagann
An dtugann	Ní thugann

6. (a) Déanaim m'obair bhaile.
 (b) Ceannaíonn Mamaí bainne sa siopa.

7. rinne
 thug
 thóg
 chuala
 fuair

Freagraí

Aonad 26 Faoin uisce

1. (a) trosc
(b) planctón
(c) taoide
(d) míol mór
(e) faoileán
2. Breathnadóireacht an mhúinteora
3. siorc
trosc
ronnach
iasc órga

4.

					f								
1.	c	o	i	s	f	a	r	r	a	i	g	e	
					2.	m	í	o	l	m	ó	r	
					3.	f	a	o	i	l	e	á	n
												n	

4.	f	o	m	h	u	i	r	e	á	n	
		5.	t	a	o	i	d	e			
			6.	t	r	o	s	c			
			7.	p	l	a	n	c	t	ó	n
											e

5.

Briathar	Ceist
bí	An mbíonn
téigh	An dtéann
faigh	An bhfaigheann
feic	An bhfeiceann
abair	An ndeir

- (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
- (b) Breathnadóireacht an mhúinteora
6. (a) Cuidím le Mamaí an teach a ghlanadh.
(b) Cóiríonn Sinéad a seomra.
(c) Bailím na leabhair don mhúinteoir.
(d) Bíonn mo Dhaidí ag obair go crua.
(e) Faigheann Peadar bronntanas deas.

Freagraí

Aonad 27 Dul siar

1. (a) ciúnas (b) scrúdú (c) ceapaire

2. (a) an ndearna (b) an raibh (c) an bhfuair (d) an bhfaca (e) ar chuala (f) an ndeachaigh

chuaigh
chonaic
chuala
rinne
bhí
fuair

3. ceiliúradh
chonaic
réalta
sísceál
Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

5.

Briathar	Ceist	Freagra dearfach	Freagra diúltach
déan	An ndearna	Rinne	Ní dhearna
clois	Ar chuala	Chuala	Níor chuala
abair	An ndúirt	Dúirt	Ní dúirt
tar	Ar tháinig	Tháinig	Níor tháinig
feic	An bhfaca	Chonaic	Ní fhaca

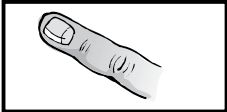

6. (a) Rinne / Ní dhearna
(b) Chonaic / Ní fhaca
(c) Dúirt / Ní dúirt

Freagraí

Aonad 28 Éadaí

1. (a) bráisléad (d) uaireadóir
 (b) seodra (e) slabhra
 (c) fáinní cluaise

2.

			
fáinne	uaireadóir / bráisléad	fáinne cluaise	slabhra

3. (a) feiceann (d) uaireadóir
 (b) fáinne (e) loirgneán
 (c) bráisléad

4.

1. u																	
	2.	s	l	a	b	h	r	a	c	o	i	r	n	í	n	í	
		i															
		3.	b	r	á	i	s	l	é	a	d						
			e														
4.	s	e	o	d	r	a	5.	f									
	l					d	á										
	a					ó	i										
	b	6.	f	á	i	n	n	í	c	l	u	a	i	s	e		
	h						r	n									
	r							e									
	a																

5.

Ceist	Freagra ✓
An bhfeiceann	Feiceann
An dtéann	Téann
An ndeir	Deir
An mbíonn	Bíonn
An bhfaigheann	Faigheann

6.

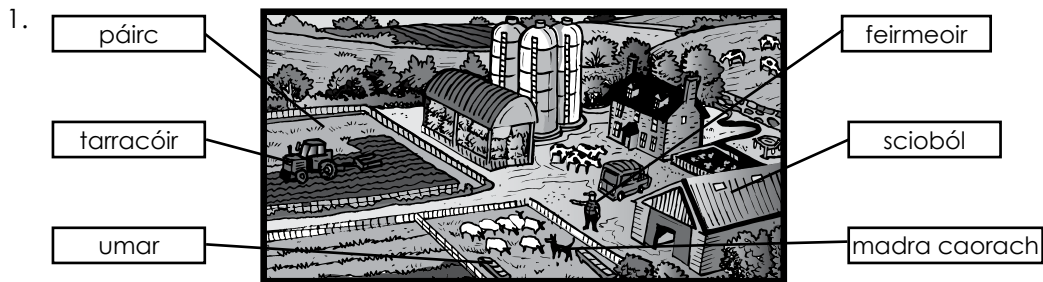
Briathra	Aimsir fháistineach
glan	glanfaidh
tóg	tógfaidh
dún	dúnfaidh
ól	ólfaidh
fág	fágfaidh

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
 Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

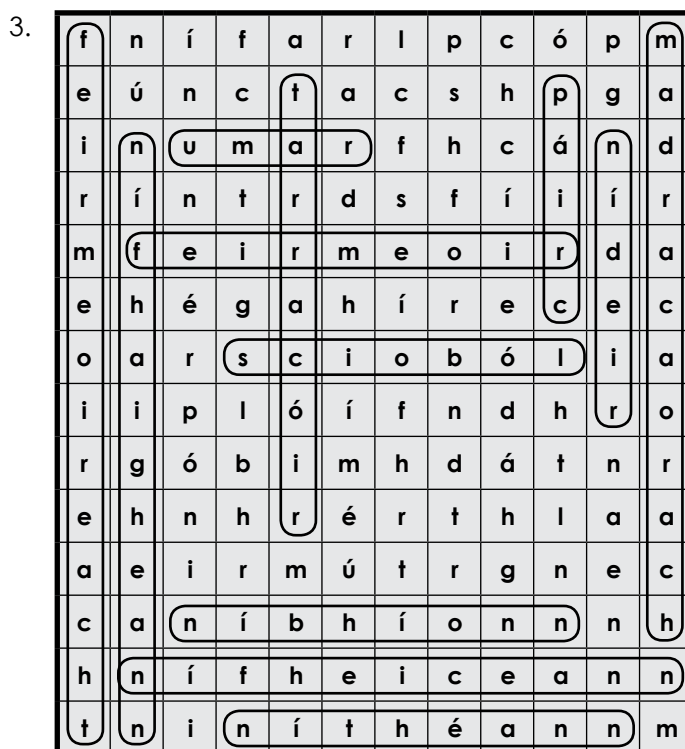
7. (a) agam (e) againn
 (b) agat (f) agaibh
 (c) aige (g) acu
 (d) aici

Freagraí

Aonad 29 Ar an bhfeirm

2. (a) tarracóir
(b) madra caorach

4.

Ceist	Freagra (✓)	Freagra (X)
An bhfaigheann	Faigheann	Ní fhaigheann
An dtéann	Téann	Ní théann
An mbíonn	Bíonn	Ní bhíonn
An ndeir	Deir	Ní deir
An bhfeiceann	Feiceann	Ní fheiceann

5. (a) páirc
(b) feirmeoir
(c) umar

6. Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 30 An aimsir

1. (a) céim
(b) fuacht
(c) ceinteagrád
(d) brothallach
2. fionnuar
fuacht
3. (a) fuacht
(b) leac oighir
(c) an mbeidh
(d) brothallach
(e) teirmiméadar
(f) an íosfaidh

4.

c											c					b				
t	e	i	r	m	i	m	é	a	d	a	r									
							i					o								
							n					t								
							t					h								
t	e	o	c	h	t						f	u	a	c	h	t				
a											i					l				
g											o					l				
r											n					a				
á											n					c				
d											u					h				
										a										
										r										

5.

Briathar	Ceist
clois	An gcloisfidh
tar	An dtiocfaidh
ith	An íosfaidh
tabhair	An dtabharfaidh
déan	An ndéanfaidh

- (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
(b) Breathnadóireacht an mhúinteora

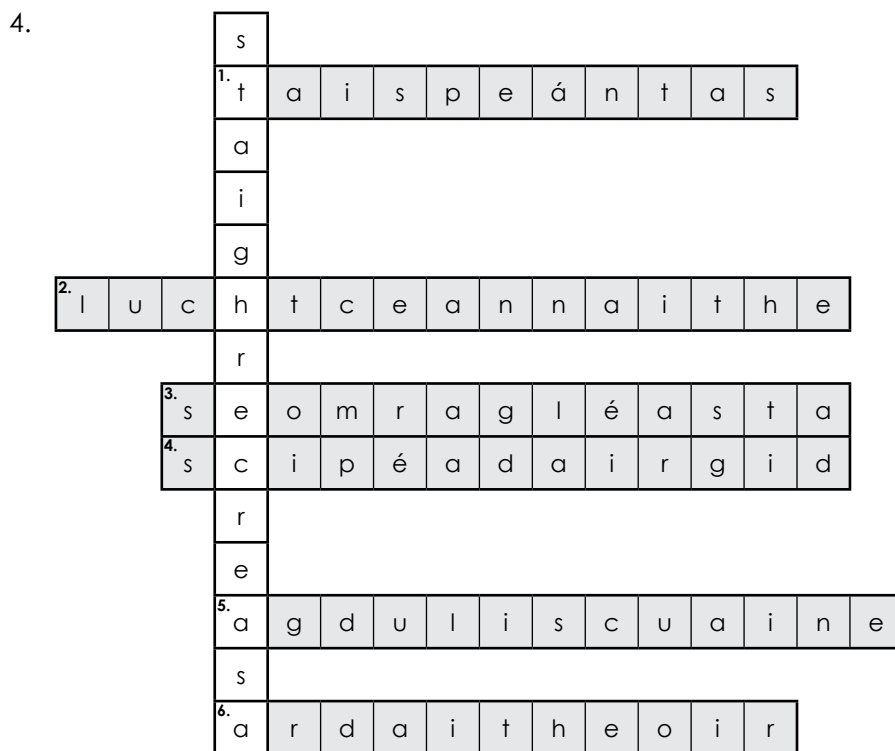
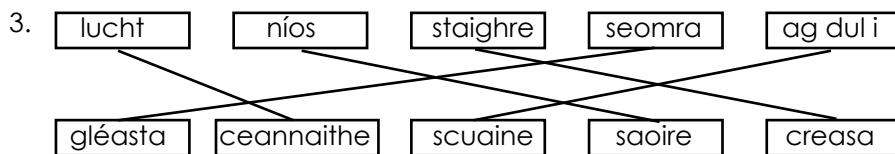
6. (a) ceannóidh
(b) gortóidh
(c) tosóidh
(d) ullmhóidh
(e) rothóidh

7. (a) liom
(b) leat
(c) leis
(d) léi
(e) linn
(f) libh
(g) leo

Freagraí

Aonad 31 Siopadóireacht

1. (a) taispeántas	2. ardaitheoir
(b) seomra gléasta	cloisfidh
(c) ardaitheoir	sladmhargadh
(d) scipéad airgid	staighre creasa
(e) malartú	tabharfaidh
(f) aisíoc	taispeántas
(g) costasach	

5.

Ceist	Freagra
An dtabharfaidh	Tabharfaidh
An dtiocfaidh	Tiocfaidh
An íosfaidh	Íosfaidh
An gcloisfidh	Cloisfidh
An ndéanfaidh	Déanfaidh

6. (a) Déanfaidh / Ní dhéanfaidh
 (b) Tiocfaidh / Ní thiocfaidh
7. (a) baileoidh
 (b) dúiseoidh
 (c) cuideoidh
 (d) éireoidh
 (e) cóireoidh
 (f) deiseoidh
 (g) imreoidh
 (h) cruinneoidh

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
 Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 32 Ceolchoirm

1. (a) plódaithe
(b) atmaisféar
(c) ceolchoirm
(d) popghrúpa
(e) an íocfaidh
(f) ní thiocfaidh
(g) ardán
2. (a) ardán
(b) popghrúpa
(c) ceolchoirm
3. (a) Bhí an popghrúpa ar an ardán san ionad ceoil.
(b) Bhí an áit plódaithe le daoine.
(c) Bhí atmaisféar beo bríomhar ann don oíche ar fad.

4.

i	o	n	a	d	c	e	o	i	l	r	g	k
d	n	í	c	h	l	o	i	s	f	i	d	h
n	í	t	h	i	o	c	f	a	i	d	h	a
í	d	h	q	s	d	e	u	t	q	a	q	s
í	h	a	w	p	f	o	h	m	w	s	w	d
o	é	b	e	l	g	l	g	a	r	d	á	n
s	a	h	r	ó	h	c	f	i	e	d	e	f
f	n	a	t	d	j	h	d	s	r	f	r	g
a	f	r	y	a	k	o	e	f	t	g	t	h
i	a	f	u	i	l	i	r	é	y	h	u	j
d	i	a	i	t	q	r	t	a	u	j	i	k
h	d	i	o	h	w	m	y	r	i	k	o	l
a	h	d	p	e	r	y	u	i	o	l	p	u
x	k	h	a	p	o	p	g	h	r	ú	p	a
h	b	e	o	b	r	í	o	m	h	a	r	t

5.

Ceist	Freagra (✓)	Freagra (X)
An gcloisfidh	Cloisfidh	Ní chloisfidh
An dtiocfaidh	Tiocfaidh	Ní thiocfaidh
An ndéanfaidh	Déanfaidh	Ní dhéanfaidh
An dtabharfaidh	Tabharfaidh	Ní thabharfaidh
An íosfaidh	Íosfaidh	Ní íosfaidh

6. (a) orm
(b) ort
(c) air
(d) uirthi
(e) orainn
(f) oraibh
(g) orthu
7. Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 33 Caitheamh aimsire

1. (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
(b) seinnteoir dlúthdhiosca, cluasáin, raidió
2. Breathnadóireacht an mhúinteora
3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

1.	p	o	p	c	h	e	o	l								
			e													
	2.	c	e	o	l	f	h	o	i	r	e	a	n	n		
	3.	c	e	o	l	c	l	a	s	a	i	c	e	a	c	h
				t												
				4.	r	o	c	c	h	e	o	l				
					a											
		5.	s	e	i	n	n	t	e	o	i	r				
				d												
				i												
		6.	f	í	s	e	á	n	c	e	o	i	l			
				i												
				ú												
				n												
				t												
		7.	r	a	i	d	i	ó								

5. (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
(b) Breathnadóireacht an mhúinteora

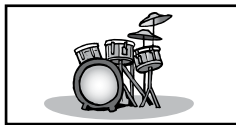
Briathra	An cheist
bí	An mbeidh
faigh	An bhfaighidh
déan	An ndéanfaidh
deir	An ndéarfaidh
feic	An bhfeicfidh

6. Gorm: ceannaigh, glan, gortaigh, tosaigh, tóg, ullmhaigh, fág, dathaigh
Dearg: bris, bailigh, cuir, caith

Freagraí

Aonad 34 Ceolchoirm

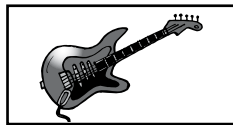
1.

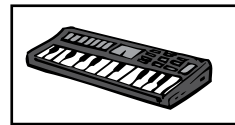
drumaí

micreafón

giotár

méarchlár

2. (a) giotár (f) feicfidh
 (b) drumaí (g) ag canadh
 (c) méarchlár (h) gheobhaidh
 (d) micreafón (i) déarfaidh
 (e) soilse

3. (a) méarchlár (b) beo bríomhar (c) ní dhéanfaidh (d) gheobhaidh

4.

1.	a	g	c	a	n	a	d	h	
			e						
2.	g	i	o	t	á	r			
			l						
3.	m	é	a	r	c	h	l	á	r
					h				
			4.	s	o	i	l	s	e
5.	a	g	r	i	n	c	e		
6.	m	i	c	r	e	a	f	ó	n
7.	d	r	u	m	a	í			

5.

Ceist	Freagra (✓)
An rachaidh	Rachaidh
An mbeidh	Beidh
An bhfaighidh	Gheobhaidh
An ndéarfaidh	Déarfaidh
An bhfeicfidh	Feicfidh

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
 Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

6. (a) Beidh/Ní bheidh
 (b) Rachaidh/Ní rachaidh
7. (a) drumaí
 (b) roccheol
 (c) méarchlár

Freagraí

Aonad 35 Dul siar

1. (a) Bhí an siopa plódaithe le daoine.
 (b) Beidh Máire ag rince ag an damhsa anocht.
 (c) D'éist Daidí leis an raidió ar maidin.
 (d) Leáigh an leac oighir mar bhí an teocht ró-ard.
 (e) Tá an feirmeoir ag obair ar a tharracóir.
2. (a) Is uaireadóir mé.
 (b) Is seomra gléasta mé.

3.

Briathar	Aimsir chaite	Aimsir láithreach	Aimsir fháistineach
ceannaigh	cheannaigh	ceannaíonn	ceannóidh
dún	dhún	dúnann	dúnfaidh
cuir	chuir	cuireann	cuirfidh
bailigh	bhailigh	bailíonn	baileoidh
ullmhaigh	d'ullmhaigh	ullmhaíonn	ullmhóidh
fág	d'fhág	fágann	fágfaidh
dúisigh	dhúisigh	dúisíonn	dúiseoidh

4.

Ceist	Freagra (✓)	Freagra (X)
An bhfaighidh	Gheobhaidh	Ní bhfaighidh
An rachaidh	Rachaidh	Ní rachaidh
An ndéarfaidh	Déarfaidh	Ní déarfaidh
An bhfeicfidh	Feicfidh	Ní fheicfidh
An mbeidh	Beidh	Ní bheidh

5.

	le	ar
mé	liom	orm
tú	leat	ort
sé	leis	air
sí	léi	uirthi
sinn	linn	orainn
sibh	libh	oraibh
siad	leo	orthu

6. (a) abair   ~~athraithe~~
 (b) oscail   ~~ite~~
 (c) athraigh   ~~ráite~~
 (d) déan   ~~oscailte~~
 (e) ith   ~~déanta~~

7. Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 36 Dul siar

- Ritheann an madra caorach i ndiaidh na gcaorach.
  - Bhí an t-amhránaí ag canadh isteach sa mhicreafón.
  - Rachaidh mé suas staighre ar na staighre creasa.
  - Chaill Mamaí a fáinne nuair a bhí sí ag ní na soithí.
  - Is maith liom popcheol ach is fearr liom roc-cheol.
- gheobhaidh
  - fáinne
  - fuacht
  - téann
  - chonaic
  - micreafón

3.

Briathar	Aimsir chaite	Aimsir láithreach	Aimsir fháistineach
ith	d'ith	itheann	íosfaidh
déan	rinne	déanann	déanfaidh
clois	chuala	cloiseann	cloisfidh
téigh	chuaigh	téann	rachaidh
tabhair	thug	tugann	tabharfaidh
feic	chonaic	feiceann	feicfidh
bí	bhí	bíonn	beidh
abair	dúirt	deir	déarfaidh
faigh	fuair	faigheann	gheobhaidh
tar	tháinig	tagann	tiocfaidh

4.

An cheist	Freagra (✓)	Freagra (X)
Ar chuala	Chuala	Níor chuala
Ar shnámh	Shnámh	Níor shnámh
An mbíonn	Bíonn	Ní bhíonn
An dtéann	Téann	Ní théann
An íosfaidh	Íosfaidh	Ní íosfaidh
An rachaidh	Rachaidh	Ní rachaidh

5.

	ag	do
mé	agam	dom
tú	agat	duit
sé	aige	dó
sí	aici	di
sinn	againn	dúinn
sibh	agaibh	daoibh
siad	acu	dóibh

6.
  - ól
  - éirigh
  - glan
  - tóg
  - léim
  - ceannaigh
  - ith
  - tógtha
  - glanta
  - léimte
  - ólta
  - éirithe
  - ite
  - ceannaithe